

Harold Isaacs

Jag bryter med de kinesiska stalinisterna

maj 1934

Harold Isaacs var en amerikansk kommunist och journalist som kom till Kina 1930 och där blev medlem Kinas Kommunistiska Parti. Han arbetade bl. a. med en engelskspråkig tidskrift för kommunistpartiets räkning. Efter hand blev han dock övertygad om att den politik som fördes av Kommunistiska internationalen och det kinesiska kommunistpartiet var djupt felaktig och ej gick att korrigera, varför han bröt med kommunistpartiet. Följande text är hans ”brytningsdokument”.

Isaacs gick senare med i den trotskistiska vänsteroppositionen och skrev en klassisk bok om den kinesiska revolutionen – *The Tragedy of the Chinese revolution* (vars första upplaga publicerades 1938)¹. Ett till svenska översatt utdrag ur en senare upplaga ur denna bok finns på marxistarkivet: [Den kinesiska revolutionens tragedi](#)

Martin Fahlgren 091216

Från *New International*, Vol.1 No.3, september-oktober 1934, s.76-78.

Till Kinesiska Kommunistpartiets centralkommitté:

Mitt tvååriga samarbete med kinesiska kommunistpartiet har avslutats och utgivningen av *China Forum*, som jag grundade och redigerade under denna tid, har tvingats upphöra. I hela vår rörelses intresse, liksom i mitt eget, anser jag det nödvändigt att här återge och offentliggöra historien om *China Forum* och omständigheterna kring dess indragning...

Nästan från allra första början av mitt aktiva arbete – som jag daterar till tidpunkten då jag började rapportera om händelser i Kina på ett kommunistiskt sätt – ställdes jag inför ett antal frågor som efterhand blev alltmer påträngande. Frågorna uppkom då jag upptäckte att den kommunistiska propagandan i Kina och utomlands utmärktes av grova förvrängningar och överdrifter. Jag definierar propaganda som skicklig, tydlig, korrekt och helt sanningsenlig rapportering av fakta tillsammans med en inträngande och ändamålsenlig tolkning och en handlingsplan för att ta itu med fakta på ett revolutionärt sätt. Jag lärde mig detta från Lenins och hans bolsjevikkamraters liv och verk. De lärde oss att sanningen kommer från massorna själva och att det bara kan sluta med katastrof om man ljuger för dem. Jag har aldrig förstått att det tvärtom var min revolutionära plikt att arbeta på annat sätt, men upptäckte snart att dagens kommunistiska partipress gjort det till en vana att skilja mellan propaganda och sanning.

De exempel på överdrifter och förvrängningar som var mest slående för mig var naturligtvis de som gällde Kina, eftersom jag här kunde kontrollera påståenden mot kända fakta. Till en början tillskrev jag dem enskilda individers okunnighet eller oförmåga. Jag antog att kommunistiska redaktörer utomlands skulle publicera korrekta fakta om Kina om de fick sådana. Följaktligen försökte jag tillsammans med en vän upprätta en oberoende postbaserad nyhetstjänst och skickade varje vecka bulletiner till tidningar över hela världen med korta, vassa, sakliga rapporter om vad som pågick. Detta var på hösten 1931, efter min återkomst från det område i centrala Kina där det ägt rum stora översvämningar under sommaren. Jag

¹ Denna bok finns i sin helhet på webbplatsen marxists.org, direktlänk: [Tragedy of the Chinese Revolution](#)

förstod då inte alls varför denna tjänst inte fick något gensvar från den kommunistiska pressen utomlands. Efter ungefär tre månader var jag tvungen att avbryta rapporteringen i brist på stöd. Ingenting blev helt enkelt publicerat, utom i några få organ som inte var officiella kommunistiska partitidningar, såsom *Militant* i New York.

Det dröjde inte länge förrän jag, efter att ha gjort en djupare studie av internationella händelser och den kinesiska revolutionens historia, började förstå att det löpte en konsekvent linje genom de förvrängningar och överdrifter som jag fann, inte bara i korta strörapporter om aktuella händelser utan även i högtidliga uttalanden av delegater vid EKKI:s¹ plenum. Jag upptäckte att dessa avvikelser från sanningen nödvändiggjordes av att den officiella historiskrivningen hävdade att alltsedan katastrofen 1927 en mäktig framvällande revolutionär rörelse marscherat framåt i Kina till randen av att gripa makten under ledning av Kinas Kommunistiska parti. Jag upptäckte att dessa överdrifter var nödvändiga eftersom förutsättningarna var felaktiga och så även grunderna för den politik som förts av Kommunistiska Internationalen och kommunistpartiet i Kina. Jag kan inte nu här ge en sammanfattning av dessa förvanskningar (jag har muntligen redovisat dussinvis för er), allt från enskilda incidenter (den avsiktligt falska bild som gavs av strejken i Shanghais bomullspinnerier i januari 1932, där man gick så långt att man förflyttade den till februari för att öka intrycket av arbetarnas roll i Shanghai-striderna) till högtravande generaliseringar, som i det uttalande som nyligen gjordes inför EKKI:s plenum om att KKP² har ”vunnit över större delen av den kinesiska arbetarklassen och bönderna”...

När jag förnekar förekomsten av en mäktig revolutionär våg (dvs. en väldig organiserad marsch mot maktövertagandet), beaktar jag fakta som kanske blir ännu tydligare vid en jämförelse med de väldiga massrörelserna 1926-27. Den kommunistiska ledningens tragiska misstag 1927 var huvudorsak till att den mäktiga rörelsen halshöggs, och eftersom än i dag inga lärdomar har dragits från dessa händelser, är dessa misstag, ackumulerade i mängder, fortfarande ansvariga för dagens tragedier. Men låt oss för jämförelsens skull nämna att det 1926 i Stor-Shanghai förekom 267 strejker. 1932 var det 82. Låt oss erinra oss att inför arbetarnas maktövertagande i Shanghai i mars 1927 fanns det ute på gatorna över 800 000 arbetare, hantverkare och småhandlare som slogs med vapen i hand för krav av långtgående politisk karaktär. En närmare kontroll av andra halvåret 1933, visade att *för hela landet* var antalet engagerade i strejker och andra tvister under samtliga månader mindre än en trettiondel av detta och det handlade nästan undantagslöst om defensiva krav mot lönesänkningar och lockout. Dessutom har avsaknaden av ett sammansvetsat ledarskap – även i samma fabriksenheter eller i en eller flera fabriksgrupper – och ibland avsaknad av ens den mest elementära organisation – i nästan samtliga fall lett till dödsbringande misstag och relativt enkla förräderier från gula ”fackledare” och ”förlikningsmän” från Guomindang. Den brittiska polisens dödsskjutning av tretton elever i Shanghai 1925 blev startskottet för en generalstrejk som lamslog staden och följdes av en flodvåg av stora sympatistrejker över hela landet. I januari 1932, när de japanska imperialisterna använde Shanghais internationella kvarter som bas för operationer som kostade tiotusentals kinesiska liv, störde inte en enda strejk den offentliga eller annan service i dessa kvarter. I fabrikena förekom inga strejker, men däremot en storskalig lockout som den överväldigande majoriteten av Shanghais arbetare fann sig i utan protester....

När det gäller de utbredda men isolerade och enstaka fall av bondeuppror, och det inkluderar de Röda arméerna i Jiangxi, väntar dessa strider på ledning från en stark arbetarrörelse innan de kan nå någon framgång. I sina begränsade och omringade områden och med sina magra resurser har de Röda arméerna kämpat heroiskt mot attackerna från Guomindang. Men fram

¹ EKKI står för Kommunistiska Internationalens Exekutivkommitté – *Red*

² KKP är en förkortning av Kinas Kommunistiska Parti – *Red*

tills dess Guomindang har körts bort från sina bålverk i de imperialistkontrollerade arbetarcentren, kommer utsikterna för en revolutionär seger självfallet att förbli ovissa. Inget revolutionärt ändamål tjänas av att man tar sin tillflykt till fantasier om att dessa arméer har ett proletärt ledarskap, bara för att enskilda arbetare, tveklöst ledare av hög kvalitet och med stort mod, har slitits bort från fabriker och arbetskamrater och sänts ut för att inta poster inom Röda armé-distrikten eller Röda armén självt. I själva verket är denna rutinmässiga praktik att föra bort de mest medvetna och progressiva arbetarna från deras arbetarmiljö och sända ut dem till de Röda distrikten ett bra tecken på den kriminella tyngdpunktsförskjutning som bidragit till att paralysera arbetarrörelsen i städerna. Om den vita terrorn inte lyckas rensa bort arbetarledarna när de stiger fram så gör KP det, och har gjort så i hundratals fall. Detta bidrar inte så lite till att förklara varför det också har varit så svårt att mobilisera en genuin anti-japansk rörelse mot den militära aggressionen och varför Guomindangs vita terror har fyllt massgravar och oräkneliga fångelser med levande och döda martyrer, och har på så sätt lyckats strypa den anti-imperialistiska rörelsen och försöken att organisera en sådan rörelse och berett vägen för de allt mer omfattande imperialistiska övergreppen. Partiet har ännu inte tagit fasta på och lett massornas djupa, bittra och ofta oartikulerade hat mot förtryckarna, och detta inbegriper stora sektorer av den lägre småborgerligheten som kunde ha vunnits genom framgångsrikt masstryck underifrån. Detta är en följd av att partiet har misslyckats med att översätta vardagens realiteter till program och taktik...

Men just för att jag till varje pris ville fortsätta *Forums* öppna kamp mot den gemensamma fienden – mot Guomindang och imperialisterna – undvek jag oförtrutet att ta upp dessa frågor i tidningen, mot mitt allt bättre vetande. Jag släpade efter utvecklingen i detta avseende, något som kom till uttryck i många av de aktuella frågor som vi behandlade.

Jag ber er att påminna er den mödosamma kamp som *Forum* förde för Paul och Gertrud Rüegg under våren och sommaren 1932, då jag upprepade gånger varnade för den vikt man lade vid "lagliga" aspekter i ärendet och "förhandlingar" med Guomindang, till förfång för masstryck och att utnyttja ärendet politiskt. Ni gav en läpparnas bekännelse till behovet av masstryck – speciellt här i Kina – men i verkligheten stödde sig försvaret hela tiden på juridiska spetsfundigheter och meningslösa förhandlingar. Ända tills jag i allra sista stund revolterade, tilläts jag inte ens ange Rüeggs förtjänta och rättmätiga titel – sekreterare i Pan-Pacific's fackföreningssekreteriat! Även om jag märkte att kampen för Rüegg-paret allvarligt försvårades av den taktik man tillämpade, fortsatte jag att kämpa med all den energi jag kunde uppbringa – och ni ska komma ihåg att det var jag som skapade den lokala försvarskommittén och var huvudansvarig för den breda propagandakampanjen i pressen och den omfattande sympati som vi väckte. Dock var den strikt icke-politiska attityd som Rüegg tvingades inta vid rättegången (i kontrast till hans åklagares starkt politiska!) i min mening ett av de viktigaste skälen till det öde som han och hans hustru mötte.

Jag ber er erinra er den långa perioden av organisering av Kinas förbund för mänskliga rättigheter och dess aktiviteter, från december 1932 till juni 1933, i vilka jag deltog aktivt. Jag gav fritt utrymme åt detta hybrid-förbund och dess arbete utan att någon gång publicera den grundläggande kritik som jag ofta gav uttryck för inför er och som i slutändan helt bekräftades av det som hände efter Guomindangs mord på Yang Qian i juni detta år. Jag ber er erinra er de åsikter jag framförde i augusti och september 1933 ifråga om *antikrigskongressen*, som jag på er inrådan inte publicerade. Istället, vilket jag ångrar, publicerade jag Marley & Co:s stinkande sörja, inte de sanna fakta om det farsartade spektakel som hade övertygat mig om att den politik som var dess upphov inte på något sätt befodrar den internationella kampen mot det imperialistiska kriget.

Vid ett tillfälle – och detta kan jag åtminstone trösta mig med – motsatte jag mig passivt när ni bad mig att skriva och publicera en förtalande attack på Chen Duxiu efter att han dömts till

13 års fängelse av Guomindang. Er önskan var specifik. Jag skulle inte behandla de frågor som hade fört Chen Duxiu från att vara ledare för KP 1927 till ledare för den kinesiska oppositionen 1933. Jag skulle bara foga samman en neslig serie etiketter för att förklara varför Guomindang *t o m* fängslade ledaren för vänsteroppositionen. Som ni vet varken skrevs eller publicerades denna attack.

Efter min återkomst från Fujian i december 1933, krävde ni åter bestämt att jag skulle lägga åt sidan resultatet av mina egna efterforskningar i Fuzhou [Foochow], för att på er önskan (men med min signatur under!) skriva och publicera ett helt grundlöst och kränkande angrepp på vänsteroppositionen. Ni kommer säkert ihåg att ni vid den tiden anklagade "trotskisterna" för att ha samröre med den nya regering som satts upp i Fujian av Chen Mingshu och Cai Ting-kai [Ts'ai T'ing-k'ai]. Ni klumpade ihop vänsteroppositionen med Tredje partiet och de så kallade socialdemokraterna bland Fujian-militaristernas småborgerliga utskott. Det var lika mycket för att övertyga mig själv på just denna punkt, som att utföra ett uppdrag för er, som jag reste ner till Fuzhou och tillbringade två veckor där och genom direkt kontakt med dussintals människor övertygades om att vänsteroppositionen starkt och tydligt var emot Fuzhou-regimen. Jag har inte plats här för att diskutera KP:s relationer med den kortlivade Fujian-regeringen eller karaktären av de "förhandlingar" som drevs där nere. Det viktiga här är att när jag återvänt, bad ni mig att skriva förtal som var motsatsen till allt jag själv fått veta. Det är intressant, som en sidoblick på era metoder i fraktionskampen, som ni uppfattar den, att er representant i Fuzhou sände hem en rapport, genom mig ironiskt nog, om att en av de mest välkända unga pseudo-radikala i Fuzhou, Wu Cui-yuen för att vara exakt, var en ledande "trotskist". Som en händelse hade jag träffat och gjort flera långa intervjuer med Wu, och när jag lämnade Fuzhou förstod jag hans ställning och hans personlighet utomordentligt väl. Han var lika mycket "trotskist" som Mei Lanfang! Ändå kräver ni att jag ska ignorera min egen kunskap om denne man och i min artikel om Fujian framställa honom som "trotskist". Jag ställdes å ena sidan inför era krav på att skriva osanningar för att passa er politik och å andra sidan inför min djupa önskan att föra fram sanna fakta om oppositionens inställning till Fujian-regimen. Men återigen, för att bevara resterna av vår relation, valde jag en medelväg och gjorde varken eller och lämnade hela frågan utanför min artikel....

Hur som helst, i januari detta år ställde ni mig plötsligt inför ett ultimatum och tvingade där- efter fram ett brott i vår relation eftersom jag inte, som ni krävde, kunde använda *China Forum* för en politik som jag inte tror tjänar den kinesiska och internationella proletära revolutionen. Jag kunde inte, som ni krävde, åsidosätta de övertygelser som jag bokstavligen drivits till av de katastrofala händelsernas svidande piskrapp i Kina, Tyskland och världen över. Speciellt gjorde min djupa inblandning i de kinesiska händelserna under de senaste tre åren det till slut omöjligt för mig att aktivt stödja en politik och taktik vars förödande effekter tusenfalt bekräftats genom dagliga tragiska händelser. Jag kunde inte ignorera frågor som berör vårt arbetes rötter och hela underlaget för vårt hopp om en revolutionär framtid.

Trots att dessa frågor idag skakar hela Internationalen, förnekade ni mig rätten att sätta dem på pränt. Ni krävde mer. Ni krävde att jag skulle angripa var och en som gjorde så – i första hand de ni kallar "kontrarevolutionära trotskister" – de enda som idag möter problemen på ett orätt, revolutionärt sätt! Ni krävde att *China Forum* skulle vara en megafon för en politik och ett vulgärt fraktionellt förtal som jag varken då eller nu kan vara delaktig i. Som svar på mina frågor om Kina citerade ni helt enkelt de lögner och halvlögner som jag blivit så van att läsa i *Inprecorr*. Ni deklarerade också att "av propagandistiska skäl är det nödvändigt med vissa överdrifter..." och häpnadsväckande fortsatte ni: "men vi känner till de riktiga fakta, och vi grundar vår politik på dem, inte på dessa överdrifter!" En nymodig variant av underrättelse-tjänstens taktik! Fakta, säger ni, är underliga saker. De måste man vända och vrida på och noga undersöka tills deras sanna natur uppenbarar sig. Problemet är att ni vrider på dem så

mycket och så fort att de omvandlas till något som liknar fantasifulla önskesnurror – eller som bäst önskeuppfyllande vanföreställningar.

På mina frågor om Tyskland citerade ni Heckerts, Piatnitskijs och EKKI:s berömda resolution som deklarerar att det tyska partiets kollaps och slakten på de tyska arbetarna hade sin grund i KPD:s¹ tidigare, nuvarande och framtida korrekta politik! Ni förklarade att jag inte hade rätt att framföra kritiska kommentarer om Sovjetunionens farligt opportunistiska utrikes- och inrikespolitik, i synnerhet när det gäller Sovjets inträde, på en helt nationalistisk grund, i de imperialistiska intrigernas smutsiga korridorer. Tvärtom måste jag kärleksfullt och tillgivet omfamna och hylla den politik som medfört katastrof i Kina, Tyskland och överallt och som snabbt leder till att Sovjetunionen nationellt isoleras och avskärmas från den världsomspännande proletära rörelsen. Detta skulle jag göra, till en början, genom att publicera Stalins ansikte på framsidan och i spalterna framföra den vanliga panegyriken om hans ofelbarhet. Först och främst skulle jag ta till knölpåken mot den ”kontrarevolutionära trotskismen”. Detta skulle bli huvudpunkten i min reformation – att inte ställa frågor själv och förtala alla som gjorde det.

Som svar på ert krav på att jag måste underställa mig en redaktionsstab för att denna redaktionspolitik effektivt skulle omsättas i praktiken, erbjöd jag mig

1. att fortsätta publicera lika strikt som tidigare, men under tiden reda ut mina meningskillnader med er i diskussioner vid sidan om;
2. att öppna spalterna i *Forum* för en allmän diskussion om alla grundläggande revolutionära frågor, med fritt spelrum för oortodoxa såväl som ortodoxa synpunkter. Om era ståndpunkter var korrekta, menade jag, skulle det vara en avgörande fördel för er att få ett sådant tillfälle att visa fram deras briljans jämsides med era kritikers ynkliga prestationer.
3. att publicera ortodoxa nyheter och ståndpunkter, men förbehålla mig rätten att kommentera och kritisera.

Dessa upprepade erbjudanden har ni gång på gång avvisat. Ni erbjöd er att diskutera dessa frågor med mig muntligt om jag samtidigt lämnade *Forum* öppet för er redaktionsstab. Mina andra förslag var otänkbara! Ge *Forums* läsare en chans att höra ”kontrarevolutionära” synpunkter? Aldrig! Jag kunde bara bevisa min revolutionära renhet genom att gå med på era krav. Vi skulle prata igenom sakerna till våren, och om allt gick väl (dvs. om jag uppvisade en godtagbar anpassning till era ståndpunkter) kunde jag packa mina väskor för en studieresa till Sovjetunionen, där jag med säkerhet skulle bli övertygad om mitt felaktiga vägval. Med andra ord, ni ville ha min underskrift på en skuldsedel med summan utelämnad, vilken ni sedan kunde fylla i. Ni framställde detta som ett ultimatum och ni meddelade mig att om jag gjorde något annat än accepterade, skulle jag härefter inträda i ”kontrarevolutionens” läger.

Jag måste avvisa dessa villkor. Jag vägrar att låna mig till en förtalande och grundlös strid mot den internationella Vänsteroppositionen. Jag vägrar att lämna utrymme till en vämjelig lysmande hyllning av Stalin och okritiskt lämna plats för den stalinistiska politik som karakteriserar kommunistpartiernas press världen över. Jag vägrar ta skydd i den kalla och dragiga tomhet som sträcker sig bakom Kommunistiska Internationalens imponerande fasad och tidiga tradition. Jag skulle gärna åka till Sovjetunionen på besök någon gång – men jag måste avvisa ett erbjudande som sker på era villkor. Jag vägrar, helt enkelt, att bli en villig prostituerad i revolutionens namn.

¹ KPD = Kommunistische Partei Deutschlands – *Red*

Till slut måste jag också vägra att överlämna tryckeriet som jag byggt upp med så mycket smärta och kamp, eftersom jag inte anser det vara er utan arbetarrörelsens egendom. Då jag inte kan driva *Forum* vidare på egen hand, eftersom jag saknar finansiella resurser och har tunga kontrakterade skulder, har jag gjort mig av med tryckeriet och skickat varje öre av behållningen dit jag nu anser vår rörelses sanna intresse ligger. Det var med djup och varaktig bitterhet som jag tvingades se *Forum* gå under av slagen från dem som jag betraktade som kamrater, när vi under två år hade avvärjt alla våra många fiender utifrån.

Men med detta kom insikten att vi måste bygga nytt på de ruiner ni har åstadkommit. Revolutionen och uppbygget av vår framtid går vidare, och när vi raserat försvarsverken ska vi under våra fötter krossa allt fientligt och alla som står i vår väg. Ingen lismande, blind lojalitet med ett namn, en tom fasad, en söndertrasad prestige kan leda oss framåt. Endast orubblig trohet mot vårt mål och vår aktiva kamp för detta, beväpnade med en korrekt och beprövad politisk linje, kommer att föra oss från nederlag till slutlig seger. Till denna kamp skall jag fortsätta att ägna all min energi.

Peiping, KINA, 20 maj, 1934.

Översättning: B. Svensson